

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного і готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 242 «Туризм»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та організація туристичної діяльності»
(назва магістерської програми)

за темою: **«Організаційно-економічні умови формування та розвитку
молодіжного туризму в Одеському регіоні»**

Виконавець:

студентка 6 курсу 14 групи ЦЗФН

Бушилова Олександра Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.п.н, ст.викладач кафедри ТіГРБ

(науковий ступінь, вчене звання)

Мартінова Наталя Степанівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Актуальність теми дослідження. Туризм активно впливає на розвиток господарства, на структурну перебудову економіки і зміну пріоритетів, в т.ч. соціальних, збільшуючи внесок у спільний економічний добробут населення.

В системі світового розвитку індустрії туризму особливе і значне місце на сьогоднішній день відводиться молодіжному туризму. У всій системі світового туризму частка молодіжного туризму щорічно збільшується на 1,5%. Значно змінилася і структура вікового складу турпотоків. Тепер частка подорожуючих осіб до 30 років займає більше 40%. Молодіжний туризм розвиває найбільш динамічний і активний елемент продуктивних сил регіону і тому сприяє підвищенню ресурсного потенціалу дестинації в цілому.

Перетворення в економіці, що відбуваються в Україні, призвели до істотного послаблення життєзабезпечення суспільства і уповільнення відтворювальних процесів, глибоко відбилися на всіх сферах життєдіяльності суспільства, і особливо на рівні і якості життя більшості населення країни, та особливо молоді.

Молодь як одна з соціально незахищених груп в повній мірі піддається впливу негативних факторів зовнішнього середовища. Урбанізація, обмежені можливості для повноцінного розвитку і реалізації свого потенціалу, гіподинамія та інші стресові ситуації викликають підвищену потребу у молоді в доступних оздоровчих, рекреаційних, розважальних послугах. Вирішення цієї проблеми поряд з духовним оздоровленням нації є одним із стратегічних завдань, як на національному, так і на регіональному рівні. Задоволення цих потреб в умовах здійснення соціального контролю повинно стати пріоритетним з боку держави. У зв'язку з цим є актуальним завдання розробки адаптивного підходу до організації туристичного обслуговування молоді в Україні в цілому, та в Одеському регіоні.

У світі склалася ціла інфраструктура молодіжного туризму. Певного розвитку вона отримала і в Україні та в її регіонах, зокрема, в Одеському як привабливої туристичної дестинації. В державі діє ланцюжок молодіжних хостелів, а також надаються знижки для молоді на підприємствах харчування, на транспорті тощо. Нею користуються студенти з Європи, Азії та Америки. Однак сучасний стан інфраструктури молодіжного туризму в Україні не відповідає міжнародним вимогам і вимагає пильної до себе уваги.

Формування організаційно-економічної системи молодіжного туризму покликане забезпечити нівелювання диспропорцій регіонального соціально-економічного розвитку, розширити горизонти стратегічного планування розвитку регіону в умовах невизначеності економічних та соціальних перспектив, значних інноваційних змін, забезпечить адекватне використання туристично-рекреаційного потенціалу регіонів. Тим самим створюється можливість, враховуючи вимоги молоді, максимально повно задовольняти потреби даної групи споживачів і, таким чином, сформувані стійкий попит при дотриманні основних принципів використання ресурсів відповідно до теорії сталого розвитку туризму. В результаті досягається підвищення темпів позитивних соціальних і економічних змін.

Питання класифікації та розвитку туризму, підвищення економічної ефективності цієї сфери вивчилися в роботах учених: В.К. Федорченка, І.М. Минич, В.Г. Герасименка, В.А. Зінченко, М.П. Крачило, О.М. Любавець, О.В. Лугової, С.І. Грибанової, О.П. Пузакова, Ю.В. Алексєєвої, та ін.

Як теорія організації молодіжного туризму в цілому, так і її різні практичні та методичні аспекти не знаходили досі поглибленого і проблемного вивчення в українських і зарубіжних дослідженнях. Окремі ж приватні питання даної проблеми отримали розвиток в працях науковців Г.А.Карпової, Ю.В.Кузнецова, Г.С.Усискіна та інших, українських вчених-географів Н. В. Чорненької, С. І. Нікітенко, О. В. Колотухі.

Аналіз наукової літератури вказує на те, що недостатньо вивчено витоки та передумови виникнення молодіжного туризму, можливості рекреаційно потенціалу та забезпечення туристичною інфраструктурою Одеського регіону щодо його подальшого розвитку, недостатньо даних про сучасний стан цього виду туризму, потреби молоді як потенційних споживачів такого виду туризму та інші важливі питання щодо розвитку системи молодіжного туризму на національному та регіональному рівнях. Вивчення цієї проблематики дозволить розробити пропозиції щодо подальшого розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як привабливої туристичної дестинації.

Практична значущість. Проведені дослідження розширюють і поглиблюють знання про розвиток молодіжного туризму в Одеському регіоні, розкривають можливості природно-рекреаційних ресурсів та туристичної інфраструктури Одещини у контексті їх використання для реалізації цілей молодіжного туризму. Також розроблено пропозиції щодо управління забезпеченням стратегічного розвитку системи молодіжного туризму в Одеському регіоні.

Робота містить *елементи наукової новизни*, зокрема, при визначенні змісту понять «молодіжний туризм», «потреби молоді до туристичної подорожі», «система молодіжного туризму», «стратегічні напрями розвитку молодіжного туризму».

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в обґрунтуванні організаційно-економічних умов формування та розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як привабливої туристичної дестинації.

Реалізація поставленої мети зумовила потребу розв'язання таких *завдань*:

- вивчити поняття, зміст молодіжного туризму, надати його класифікацію, визначити специфічні риси молоді як потенційних споживачів комплексної туристичної послуги;
- проаналізувати сучасний стан та тенденції розвитку молодіжного туризму в Україні в регіональному аспекті;
- визначити особливості розвитку молодіжного туризму в дестинації, а також вказати на інноваційний потенціал регіонального розвитку туризму із залученням молодіжного ресурсу;

- дослідити розвиток молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної дестинації, перш за все, проаналізувавши туристично-рекреаційний потенціал Одеського регіону;

- визначити організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні;

- запропонувати шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму на Одещині.

Об'єктом дослідження є молодіжний туризм в Одеському регіоні.

Предметом дослідження є організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної дестинації.

Теоретичною основою роботи слугують праці вітчизняних та закордонних учених з проблем класифікації видів туризму та туристичних послуг, регіонального розвитку туризму, теоретичних та практичних засад формування й функціонування туристичних кластерів, інші джерела.

Інформаційною базою для роботи послужили нормативно-правові акти та програмні документи в сфері туризму, регіонального розвитку, статистичні дані галузевих збірників, звіти та програмні документи Одеської обласної адміністрації, звіти Управління фізичної культури та спорту ОДА, Всеукраїнської молодіжної хостел асоціації (ВМХА), звітні матеріали та дані туристичних операторів з молодіжного туризму.

У роботі знайшли своє застосування наступні методи дослідження: комплекс методів наукового пізнання, які застосовуються до окремих структурних елементів роботи. Застосовано загальнонаукові і спеціальні методи: теоретичного узагальнення; групування, порівняння; графічний метод; аналізу та синтезу; структурно-логічний.

Структура та зміст дипломної роботи: робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 112 сторінок машинописного тексту. Робота містить 9 таблиць, 22 рисунка, список використаної літератури складається із 109 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі «**Теоретичні передумови формування організаційно-економічних умов розвитку молодіжного туризму**» ми дійшли наступних висновків.

Молодіжний туризм – рекреаційні заходи молоді віком від 18 до 35 років, пов'язані з пізнавальною, оздоровчою, спортивною та культурно-розважальною діяльністю поза межами постійного місця проживання та навчання, без мети отримання прибутку у місці перебування. Характеризується переважно активним, насиченим та недорогим відпочинком.

У функції молодіжного туризму входять: ознайомлення з історичною та культурною спадщиною своєї країни та інших держав, пробудження в

молодих людей почуття національної самосвідомості, виховання поваги і терпимості до побуту і звичаїв інших національностей і народів; забезпечення багатостороннього розвитку особистості.

Науковці розглядають особливості та популярні форми молодіжного дозвілля. За останні роки відбулися відчутні трансформації соціально-демографічного портрета споживача туристичних послуг. З одного боку, новою найчисельнішою категорією, яка буде диктувати тренди туристичного попиту найближчі 20 років, стало покоління молодих людей, народжених якраз напередодні чи у 2000-х, але з іншого боку, спостерігається таке явище, як старішання туристів, а саме популярність подорожування на пенсії.

У зв'язку з переходом на ринкові умови господарювання, а відповідно — обмеженням бюджетного фінансування соціального туризму, в Україні за період 1995— 2005 рр. суттєво скоротилося фінансування організованих молодіжних подорожей всіх видів — екскурсійно-туристичних, оздоровчих, таборів праці та відпочинку. Якщо на початку 90-х років минулого століття організацією молодіжного туризму займалася здебільшого система освіти, то зараз ситуація значною мірою змінилася. Активну участь у формуванні змісту, видів та організації молодіжного туризму почали брати громадські організації, церква, комерційні структури. Разом з тим значна частина молоді, насамперед студентської не залучена до організованого відпочинку у формі туристичних подорожей, а такі їх види як спортивні та пізнавальні поїздки здійснюються як правило приватно, з географією та умовами, обмеженими фінансовими можливостями молодих людей та їх батьків.

Туризм виступає каталізатором регіональної економіки, який спроможний залучити до процесу регіонального розвитку не лише множини рекреаційних ресурсів, а й більш ефективно використовувати виробничий, науково-технічний, соціально-культурний, екологічний потенціал певної території (туристичної дестинації). Регіональний розвиток, у тому числі, розвиток туризму і рекреації, є наслідком використання внутрішнього потенціалу регіону, зокрема, із залученням молодіжного ресурсу.

У другому розділі «Дослідження розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні» висвітлено питання стану розвитку молодіжного туризму в Україні та в Одеському регіоні на основі оцінки стану розвитку самодіяльного туризму.

Аналіз статистичних даних щодо загальної кількості та видової структури самодіяльних походів упродовж дванадцяти останніх років дозволив виявити відносно стійкі особливості сучасного стану самодіяльного та спортивного в Україні, динаміку та тенденції розвитку окремих видів туризму. Попри економічні негаразди і численні проблеми, які стали на заваді розвитку спортивного туризму в Україні з середини 2000-х років спостерігалися певні позитивні тенденції як у розвитку окремих видів спортивного туризму (головно, велосипедного), так і масовості учасників самодіяльних походів.

Позитивні тенденції у розвитку як деяких видів туризму, так і територіальних осередків Федерації спортивного туризму України стали наслідком копіткої діяльності ентузіастів туризму та відновлення регулярної методичної й організаційної роботи. На жаль, після 2014 року негативні тенденції продовжилися. Звичайно, їх подолання і виведення спортивного туризму на належний рівень розвитку – це комплексна проблема, яка вимагає виваженого підходу до її вирішення.

Оцінка сучасного стану молодіжного туризму в Україні та Одеському регіоні дала можливість констатувати про дуже повільний розвиток цього напрямку туризму, не дивлячись на те, що на сьогодні це один з найбільших сегментів ринку в світі, який динамічно розвивається. Досліджено пропозиції молодіжного туризму на теренах України – відмічена дуже мала активність пропозицій послуг від організацій, підприємств, фірм. Залучаються до молодіжного туризму тільки, громадські об'єднання та окремі ентузіасти.

Основними чинниками, стримуючими розвиток молодіжного туризму в Україні та Одеській області, є наступні:

- триваючі кризові явища в економіці, які супроводжуються скороченням споживчого попиту внаслідок зниження доходів населення;
- складна політична ситуація в країні, військові дії на Донбасі, загроза терористичних актів;
- значний моральний і фізичний знос існуючої матеріально-технічної бази підприємств сфери гостинності;
- недостатня кількість засобів розміщення туристичного класу (хостелів, молодіжних туристичних баз, дитячих таборів) із сучасним рівнем комфорту в традиційних центрах туризму, а також їх суттєва територіальна диспропорція;
- нерозвинена туристична інфраструктура: брак комфортабельного транспорту, незадовільний стан автодоріг, недостатня кількість закладів придорожного сервісу;
- недосконалий стан багатьох об'єктів історико-культурної і природної спадщини;
- невідповідні вимогам і очікуванням туристів гостинність і кваліфікація персоналу сфери туризму, недостатній рівень розвитку додаткових послуг тощо.

В останні роки кількість туристичних напрямків, відкритих українцям для подорожей, значно зросла. Відпустка за кордоном потроху стає звичним способом цікаво провести відпочинок. Проте не менш привабливі для відпочиваючих є всесвітньо відомі туристичні центри України, серед яких одне з лідируючих місць за кількістю гостей займає Одеський туристичний регіон.

Туристично-рекреаційний потенціал Одещини здатний забезпечити виконання декількох функцій, які можуть стати основою для розвитку різних видів туризму. Різноманіття туристичних ресурсів Одеського регіону привертає широку цільову аудиторію – від молоді до літніх людей.

Але основним стримуючим чинником для розвитку молодіжного туризму як в Україні в цілому, так й в Одеському регіоні є сучасний стан розвитку ринку бюджетних засобів розміщення в Україні. Він характеризується обмеженою кількістю хостелів, пропозицій короткострокової оренди та обміну житла, які концентруються тільки в найбільш атрактивних туристичних центрах країни.

Не дивлячись на зазначені труднощі, у молодіжного туризму Одеського регіону так і всього Українського Причорномор'я є великий потенціал. Регіон має можливості для інтеграції до міжнародних систем туризму, зокрема Чорноморсько-Середземноморського басейну, перш за все за рахунок подорожуючої молоді, яке прагне до соціокультурних обмінів. Це має орієнтувати на формування туристичного образу регіону як території міжнародного значення саме в молодіжному туризмі. Одним з головних висновків є те, що молодіжна подорож стимулюється бажанням молодих людей пізнавати інші культури і налагоджувати нові дружні відносини. Отже, ця форма туризму є вагомим потенціалом для сприяння миру і взаєморозуміння між країнами. Поліпшення освіти створює економічні можливості для міст, пам'яток і малого бізнесу. Важливою тенденцією в розвитку молодіжного і студентського туризму є творчий туризм, зокрема мовний, оскільки молодь хоче використати мандрівку для свого розвитку.

У третьому розділі **«Напрями забезпечення розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичній дестинації»** визначено основні організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні, зокрема:

- цільова орієнтація молодіжного туризму як складного соціально-економічного явища, його специфічні потреби до регіону, закономірності його розвитку, типові характеристики молоді як сегмента ринку;
- реалізація системи молодіжного туризму в конкретній дестинації;
- визначення специфіки дестинації (засобів розміщення та харчування, засобів переміщення; створення нових об'єктів атракції) та визначення специфіки принципів обслуговування в дестинації (організація транспортного обслуговування всередині дестинації, організація екскурсій, організація обслуговування);
- визначення стратегічних напрямів розвитку молодіжного туризму.

Одним із вирішальних факторів розвитку молодіжного туризму в Одеській області є забезпечення державно-приватного партнерства в цій сфері діяльності. Так, для розвитку молодіжного туризму на території Одеського регіону доцільно створити координуючий орган, відповідальний за стратегію, формування комплексу заходів для молоді, оцінку ефективності їх проведення. Таким органом може стати Комітет сприяння розвитку молодіжного туризму при Одеській обласній раді. Саме ця установа повинна об'єднати зусилля місцевих органів влади, громадських організацій та підприємців, зайнятих у туристичному бізнесі.

Для активізації молодіжного туризму пропонується спрямувати діяльність одеського Комітету на здійснення певного комплексу заходів.

Також, нами було визначено шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму для Одеського регіону окремо та у складі Причорномор'я, а також для м.Одеса як найпривабливішої туристичної дестинації регіону.

ВИСНОВКИ

В системі світового розвитку індустрії туризму особливе і значне місце на сьогоднішній день відводиться молодіжному туризму. У всій системі світового туризму частка молодіжного туризму щорічно збільшується на 1,5%. Значно змінилася і структура вікового складу турпотоків. Тепер частка подорожуючих осіб до 30 років займає більше 40%. Молодіжний туризм розвиває найбільш динамічний і активний елемент продуктивних сил регіону і тому сприяє підвищенню ресурсного потенціалу дестинації в цілому.

У всіх класифікаціях туристів, в залежності від їхнього віку, молодіжний туризм виділяється як окрема категорія туристів. Це означає певну зацікавленість у вивченні цих видів туризму та їх суспільну та економічну значимість. Є певні відмінності у трактуванні молодіжного туризму та визначенні вікових меж різними науковцями, проте, в загальному, дуже різких розбіжностей немає. Це і дозволило надати таке визначення молодіжного туризму, не виходячи за рамки уже встановленої парадигми.

Молодіжний туризм – рекреаційні заходи молоді віком від 18 до 35 років, пов'язані з пізнавальною, оздоровчою, спортивною та культурно-розважальною діяльністю поза межами постійного місця проживання та навчання, без мети отримання прибутку у місці перебування. Характеризується переважно активним, насиченим та недорогим відпочинком.

Сучасна організація молодіжного дозвілля повинна враховувати такі специфічні риси та потреби молоді, як, по-перше, високий рівень пізнавальної активності. Молодість – це період активної особистісної та професійної реалізації, тому, по-друге, дозвілля повинно сприяти розвитку спеціальних особистісних та функціональних якостей. Потреба у спілкуванні реалізується переважно у компаніях ровесників, тому, по-третє, молодіжне дозвілля бажано організовувати у груповому форматі, де передбачено різні види та форми контактів. Ігрова діяльність виконує не тільки рекреативну функцію, а й сприяє розвитку особистості, тому, по-четверте, дозвіллев програми потрібно організовувати з використанням ігрових форм відпочинку. По-п'яте, дозвілля сприяє розвитку особистості, тому повинно бути високодуховним, моральним і сприяти підвищенню загальної культури молоді людини, в той же час воно повинно носити розважальний і ненав'язливий характер і бути емоційно насиченим, в першу чергу позитивними емоціями. Реалізація рекреативної функції вимагає

застосування у молодіжному дозвіллі заняття фізичною культурою та спортом, оздоровчими практиками, пропагандою здорового способу життя.

Таке дозвілля буде сприяти самореалізації творчого й духовного потенціалу не тільки молоді, а й суспільства в цілому. В цьому полягає соціальна роль дозвілля.

Комплекс різноманітних фізичних, пізнавальних, мотиваційних, емоційних властивостей різних вікових груп школярів та молоді мають важливий вплив на їх неоднорідний вибір туристичних маршрутів, місць відпочинку, розкладу поїздки, підходів до співпраці турагентством, екскурсивним, гідом, вирішення різних фінансових проблем. Молодь під час планування рекреації найбільшим чином враховує сімейні потреби і обов'язки.

Враховуючи глобальні тенденції збільшення частки молодіжного туризму, з одного боку, та навпаки, низької активності у сфері туризму та подорожей української молоді, виникає гостра необхідність у державних та місцевих бюджетних програмах для співфінансування внутрішніх подорожей Україною для дітей та молоді, а також виокремлення на державному рівні молодіжного та дитячого внутрішнього туризму – у пріоритетні види розвитку туристичної індустрії.

Пропонується прискорити прийняття нового Закону України «Про молодь», де молодіжний туризм закріплено як один з напрямків державної молодіжної політики.

Це насамперед стосується впровадження спеціалізованих навчальних туристичних програм у навчальних закладах, залежно від вікових та освітніх особливостей дітей та молоді. Такі програми повинні включати в себе ознайомлення дітей та молоді з туристичним потенціалом України. Вони мають передбачати транспортне забезпечення для молодіжних турів, створення мережі недорогих молодіжних засобів розміщення, активізацію туристичних обмінів молодіжними групами з метою навчання, стажування та ознайомлення з традиціями та культурою інших регіонів, обмін спортивними командами тощо.

Крім того, представникам усіх рівнів влади необхідно звернути прискіпливу увагу на молодіжний туризм як складову системи молодіжної політики України та спільно виробити системний підхід у сприянні духовному, інтелектуальному та фізичному розвитку молоді, вихованню в неї громадської свідомості та патріотизму.

За результатами досліджень встановлено, що переважна більшість респондентів хотіла б займатися рекреаційно-оздоровчою діяльністю на природі (52,5 % дівчат, 51,0 % юнаків). Результати експериментів дозволили встановити низький рівень рухової активності у переважній більшості студентів. Серед основних причин зниження рухової активності можна зазначити: неправильну організацію навчально-виховного процесу, перевантаження навчальними заняттями, відсутність раціонально організованого дозвілля, зменшення кількості часу на організовані форми фізкультурно-оздоровчої роботи у вищому навчальному закладі. В ході

дослідження морфофункціональних показників студентської молоді було отримано середні значення, характер розподілу яких знаходився в межах вікових норм як у дівчат, так і у юнаків.

Аналіз статистичних даних щодо загальної кількості та видової структури самодіяльних походів упродовж дванадцяти останніх років дозволив виявити відносно стійкі особливості сучасного стану самодіяльного та спортивного туризму в Україні, динаміку та тенденції розвитку окремих видів туризму. Попри економічні негаразди і численні проблеми, які стали на заваді розвитку спортивного туризму в Україні (незадовільне фінансування, насамперед, дитячо-юнацького туризму, застарілість або втрата матеріальної бази місцевих туристських осередків, практичний розвал системи підготовки громадських туристських кадрів, недостатнє поповнення когорти ветеранів-ентузіастів молодими спортсменами тощо) з середини 2000-х років спостерігалися певні позитивні тенденції як у розвитку окремих видів спортивного туризму (головно, велосипедного), так і масовості учасників СП. Кількісні показники й видова структура, які характеризували стан розвитку СТ, засвідчували позитивну динаміку і дозволяти думати, що занепад 1990-х – початку 2000-х років певною мірою подолано. Позитивні тенденції у розвитку як деяких видів туризму, так і територіальних осередків Федерації спортивного туризму України стали наслідком копіткої діяльності ентузіастів туризму та відновлення регулярної методичної й організаційної роботи. Проте, починаючи з 2012 року, намітилися певні негативні тенденції, зумовлені значною мірою соціально-економічними чинниками. 2014 рік став украй несприятливим для проведення СП через низку причин, головними з яких є втрата Криму. На жаль, після 2014 року негативні тенденції продовжилися. Звичайно, їх подолання і виведення самодіяльного та спортивного туризму на належний рівень розвитку – це комплексна проблема, яка вимагає виваженого підходу до її вирішення.

Розвиток внутрішнього та в'їзного туризму на території Одеської області потребує системності і комплексності, оскільки сама галузь «туризм» носить яскраво виражений міжгалузевий характер, задіюючи різні сектори економіки, культуру, природну спадщина тощо. Основними чинниками, стримуючими розвиток молодіжного туризму в Україні та Одеській області, є наступні:

- триваючі кризові явища в економіці, які супроводжуються скороченням споживчого попиту внаслідок зниження доходів населення;
- складна політична ситуація в країні, військові дії на Донбасі, загроза терористичних актів;
- значний моральний і фізичний знос існуючої матеріально-технічної бази підприємств сфери гостинності; недостатня кількість засобів розміщення туристичного класу (хостелів, молодіжних туристичних баз, дитячих таборів) із сучасним рівнем комфорту в традиційних центрах туризму, а також їх суттєва територіальна диспропорція;

– нерозвинена туристична інфраструктура: брак комфортабельного транспорту, незадовільний стан автодоріг, недостатня кількість закладів придорожного сервісу;

– недосконалий стан багатьох об'єктів історико-культурної і природної спадщини; – невідповідні вимогам і очікуванням туристів гостинність і кваліфікація персоналу сфери туризму, недостатній рівень розвитку додаткових послуг тощо.

Сучасний стан розвитку ринку бюджетних засобів розміщення в Україні характеризується обмеженою кількістю хостелів, пропозицій короткострокової оренди та обміну житла, які концентруються тільки в найбільш атрактивних туристичних центрах країни. Така ситуація пов'язана з недосконалістю нормативно-правової бази, упередженістю поглядів щодо якості обслуговування та забезпечення безпеки. Водночас результати вивчення думки молоді показали зацікавленість у користуванні послугами бюджетних засобів розміщення. Поширення мережі пропозицій країною дасть змогу підвищити рівень доступності українських туристичних дестинацій як для вітчизняних, так і для іноземних туристів. Позитивні зрушення у процесі розвитку бюджетних засобів розміщення можливі тільки за умови поступового розв'язання виявлених проблем, у тому числі шляхом упровадження запропонованих заходів. Але суттєвих якісних змін можна досягти після коригування підходів до організації бізнесу в готельній сфері, що потребує подальшого дослідження.

Образи міст, регіонів і країн все активніше використовуються на світовій арені з метою залучення інтересу туристів, що тягне за собою поліпшення становища регіону як в економічному, так і в політичному плані. Тим самим, географічні, а в їх складі туристські образи фактично можуть розцінюватися як один з ресурсів соціально-економічного розвитку територій. Регіон Українського Причорномор'я має можливості для інтеграції до міжнародних систем туризму, зокрема Чорноморсько-Середземноморського басейну. Це має орієнтувати на формування туристичного образу регіону як курортної території міжнародного значення.

Зростання кількості міжнародних молодіжних поїздок за останні десятиліття привертає пильну увагу науковців, які досліджують головні проблеми молодіжного і студентського туризму. Одним з головних висновків є те, що молодіжна подорож стимулюється бажанням молодих людей пізнавати інші культури і налагоджувати нові дружні відносини. Отже, ця форма туризму є вагомим потенціалом для сприяння миру і взаєморозуміння між країнами. Поліпшення освіти створює економічні можливості для міст, пам'яток і малого бізнесу. Важливою тенденцією в розвитку молодіжного і студентського туризму є творчий туризм, зокрема мовний, оскільки молодь хоче використати мандрівку для свого розвитку.

Отже, за результатами дослідження нами визначено основні організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні, зокрема:

- цільова орієнтація молодіжного туризму як складного соціально-економічного явища, його специфічні потреби до регіону, закономірності його розвитку, типові характеристики молоді як сегмента ринку;
- реалізація системи молодіжного туризму в конкретній дестинації;
- визначення специфіки дестинації (засобів розміщення та харчування, засобів переміщення; створення нових об'єктів атракції) та визначення специфіки принципів обслуговування в дестинації (організація транспортного обслуговування всередині дестинації, організація екскурсій, організація обслуговування);
- визначення стратегічних напрямів розвитку молодіжного туризму.

Одним із вирішальних факторів розвитку молодіжного туризму в Одеській області є забезпечення державно-приватного партнерства в цій сфері діяльності. Так, для розвитку молодіжного туризму на території Одеського регіону доцільно створити координуючий орган, відповідальний за стратегію, формування комплексу заходів для молоді, оцінку ефективності їх проведення. Таким органом може стати Комітет сприяння розвитку молодіжного туризму при Одеській обласній раді. Саме ця установа повинна об'єднати зусилля місцевих органів влади, громадських організацій та підприємців, зайнятих у туристичному бізнесі.

Для активізації молодіжного туризму пропонується спрямувати діяльність одеського Комітету на здійснення певного комплексу заходів.

Також, нами було визначено шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму для Одеського регіону окремо та у складі Причорномор'я, а також для м.Одеса як найпривабливішої туристичної дестинації регіону.

Сприяти розвитку молодіжного туризму в дестинації спроможні такі міжнародні проекти як спортивно-оздоровчий комплекс «Чайка» в Одеському регіоні, який повинен був стати Міжнародним студентським центром рекреації і туризму та стати поштовхом для розвитку туристичної дестинації Овідіопольського району, Одеської області.

АНОТАЦІЯ

Бушилова О.В., «Організаційно-економічні умови формування та розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні»

Кваліфікаційна робота на здобуття магістра зі спеціальності «Туризм» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка та організація туристичної діяльності»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є молодіжний туризм в Одеському регіоні.

В роботі розглядаються теоретичні передумови формування організаційно-економічних умов розвитку молодіжного туризму, зокрема, проаналізовано стан та тенденції розвитку молодіжного туризму в світі та в Україні, визначено особливості організації молодіжного туризму в DESTИНАЦІЇ, а також зазначено на інноваційному потенціалі регіонального розвитку туризму із залученням молодіжного ресурсу. Здійснено оцінку сучасного стану самодіяльного туризму і пропозиції послуг туризму для молоді в Україні та Одеському регіоні. Проаналізовано туристично-рекреаційний потенціал Одеського регіону в контексті розвитку молодіжного туризму. Вивчено напрями активізації розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної DESTИНАЦІЇ.

Запропоновано:

- організаційно-економічні умови розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні;
- шляхи вдосконалення регіональної політики розвитку молодіжного туризму на ОДИЩИНІ.

В роботі обґрунтовано вимоги молоді до туристичної подорожі, систему молодіжного туризму, специфіку інфраструктури молодіжної туристичної DESTИНАЦІЇ та принципів організації обслуговування молоді, а також стратегічні напрями розвитку молодіжного туризму в Одеському регіоні як туристичної DESTИНАЦІЇ.

Ключові слова: молодіжний туризм, самодіяльний туризм, пригодницький туризм, спортивно-оздоровчий туризм, екстремальний туризм, туристична DESTИНАЦІЯ, туристично-рекреаційний потенціал

ANNOTATION

Bushilova O.V. «Organizational and economic conditions of formation and development of youth tourism in the Odessa region»

Qualifying work on obtaining a Master degree in the specialty «Tourism»
under the program «Economy and organization of tourism activities»
Odessa National Economic University, Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. The object of study is youth tourism in the Odessa region.

The paper discusses the theoretical prerequisites for the formation of organizational and economic conditions for the development of youth tourism, in particular, analyzes the state and tendencies of youth tourism development in the world and in Ukraine, identifies the peculiarities of organizing youth tourism in the destination, and points out the innovative potential of regional tourism development with involvement of young people. The current state of amateur tourism and the offer of tourism services for young people in Ukraine and the Odessa region have been evaluated. The tourism and recreational potential of the Odessa region in the context of youth tourism development is analyzed. The directions of activation of development of youth tourism in the Odessa region as a tourist destination are studied.

Proposed:

- organizational and economic conditions for the development of youth tourism in the Odessa region;
- ways to improve the regional policy of youth tourism development in Odyshina.

Also, the work substantiates the requirements of the youth for tourist travel, the system of youth tourism, the specific infrastructure of the youth tourist destination and the principles of organizing youth services, as well as strategic directions of youth tourism development in the Odessa region as a tourist destination.

Keywords: youth tourism, amateur tourism, adventure tourism, sports and wellness tourism, extreme tourism, tourist destination, tourist and recreational potential